Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	4 . 50	
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	2 . 25	
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	0 . 75	

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Phái-bộ Nam tại Pháp với phái-bộ Pháp tại Nam

Các ông nghị-viên ta vừa đi phái bộ sang Pháp dự cuộc đấu xảo Marseille trở về được mấy tháng thì nay ta lại được cái vinh-dự nghênh tiếp các ông nghị-viên Pháp đi phái bộ sang ta. Hai cái phái-bộ khác nhau thế nào trông nên phân biệt cho rõ, kẻo người mình cứ nghe nói đi phái-bộ mà tưởng ngay rằng cái chức-trách của các ông nghị-viên Pháp hiện đang đi phái-bộ ở đây cũng như cái chức-trách của mấy ông nghị ta đi phái-bộ tại Pháp trong những khi bên qui-quốc mở cuộc đấu-xảo. Vậy trong khi phái-bộ của Nghị-viện Đại-pháp còn lưu trú tại đất ta, hay muốn nói cho có văn-hoa hơn thì nói rằng tại đất Đại-pháp chi hải-ngoại, thì tưởng nên giải qua cái mục-đích của phái-bộ ấy là thế nào. Các phái-viên vượt biển sang đây chủ ý chẳng phải là đi du lịch cho biết những cảnh vật mới lạ, cũng chẳng phải là đi cầu chút công-danh để rồi về lòe với bà con đâu. Nếu cứ lấy ý tưởng của mấy ông nghị ta xưa nay mà xét đoán ý-tưởng của các ông nghị Tây thì chẳng hóa là lắm mà xuẩn lắm dư? Cuộc hành-trình của phái-bộ Đại pháp tại nước ta có một cái mục-đích khẩn thiết.

Ai cũng biết rằng ngày năm ngoái, quan Thượng-thư Thuộc-địa Albert Sarraut là một nhà chính-trị rất am-tường những vấn-đề thuộc-địa, có đệ-trình lại Thủ-tướng nghị-viện một bản dự-thảo cái chương-trình khai thác các thuộc-địa, trừ tính những việc hoán cải lớn lao về đường kinh-tế và nhất là ở Đông-pháp này là xứ ngài đã hai lần trọng nhậm chức thủ-hiến trong sáu bảy năm, đã có công gây dựng lên bao nhiêu công-nghiệp lớn. Cho được thực-hành những việc lớn ấy, chỉ phí kể hàng trăm triệu thì tất phải do Nghị-viện chuẩn y mới được.

Ấy bản dự-án ấy chỉ giảm tháng nửa là đem xét tại Nghị-viện mà thôi. Nhưng xét những việc ấy thì không phải là cứ ngồi một nơi, xem những tờ trình báo mà có thể quyết nghị được. Bởi vậy ban Hội-đồng thuộc-địa trong Nghị-viện có cử mấy ông phái-viên thân mánh sang tận Thuộc-địa mà khảo sát mọi việc, xem việc gì cần phải khởi biện trước, việc gì có thể triển-hoãn lại sau. Như năm ngoái Nghị viện cũng đã cử một phái-bộ sang Phi-châu khảo sát, trong số phái-viên đi lúc bấy giờ có cả ông nghị Valude hiện đương ở tại đất ta bây giờ.

Vậy cái chức trách của phái bộ bốn ông nghị-viên Outrey, Perreau Pradier, Maitre, Valude là quan-sát tận nơi những công việc phải làm, biên chép thâu nhặt lấy những tin tức, cùng là lưu ý vào những điều của các dân đẳng thỉnh cầu, đặng khi trở về quí quốc trình bày cho Nghị-viện rõ.

Trước khi đến phía Bắc đất ta, các ngài đã quan-sát ở các vùng phía Nam rồi, chỉ tiếc rằng cái thời giờ các ngài qua đây rất là ngắn ngủi, cả thảy có giám hơn lại từ biệt đất ta mà trở về Pháp.

Nguyên các ngài định khởi hành đã lâu, nhưng lại phải đợi bạn đồng-viện là quan cố Toàn-quyền Long lúc bấy giờ đang đi công-cán tại Đại-pháp, trở về đây trước đã, đặng mà sửa soạn việc hành-trình của các phái-viên tại bản xứ, chẳng dè quan Maurice Long thụ bệnh giữa đường mà tạ thế tại Colombo. Vì thế mà phái-bộ đến đây khi chậm, không có dịp thời-giờ mà lại lâu như ý sở nguyện được. Tuy vậy mà các ngài đã quan-sát được nhiều lắm rồi. Từ khi mới bước chân vào Saigon là một hải-cảng quan-trọng nhất cho việc buôn bán Đông-pháp, cùng là xưởng đóng tàu của nhà nước nay định bán lại cho các nhà kỹ-nghệ và thâm Ô-cấp (cap Saint-Jacques) là nơi rất trọng-yếu cho việc trấn-phòng ở mặt biển của Đông pháp. Các ngài đã đi hết dọc đường từ Saigon qua Thủ-dầu-một và đến Kratié, là con đường có ghi vào trong cái chương-trình khai thác thuộc-địa của quan Sarraut. Nhân qua đó, các ngài có đến thăm những đồn-điền Xa-trac và Lộc-ninh. Các phái-viên lại chú ý nhất về việc làm đường Hà-xa ở miền hạ-du Nam-kỳ, bởi vậy đã đi quan-sát con đường từ Saigon qua các tỉnh Tân-an, Mỹ-tho, Vĩnh-long, Cần thơ mà tới Bắc liêu là những nơi hai mươi năm trở về trước bỏ hoang ghê gớm. Sau nữa các phái-viên có giao thiệp với hội Canh-nông và Thương-mại Saigon đặng cho biết ý-kiến của các Hội về đường khai thác thế nào.

Mấy hôm sau, các phái-viên sang Pnom-penh và Battambang là đường sau nầy số có hỏa-xa chạy suốt cho đến giáp giới Xiêm-la. Ông nghị-viên Valude mấy hôm nữa lại trở lại Battambang, rồi sang Bangkok mà khảo-sát việc nối đường thiết-lộ của Đông-pháp với đường thiết-lộ Xiêm-la.

Đó là những việc quan-sát ở phía Nam, còn về phần Trung-trung và phía Bắc là những nơi cái chương-trình khai-thác của quan Sarraut chú ý đến nhất thì các ngài đã đi đường bộ từ Saigon ra đến Bắc-kỳ, quan suốt miền duyên hải, cho biết con đường thiết-lộ qua giải Đông-pháp sau nầy xếp đặt ra thế nào.

(*Còn nữa*)

V. T.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán sẽ gửi cuốn báo tới ra, lại có lời cho hay trước là rằng vào đấy, về giới-hạn hai bên (0 $ 20) bằng tem cũng được, để chỉ tốn giấy giữa chừng.

Đổi ai thường gửi tiền cho thì cứ gửi ngay cho ai hoặc phải trừ tiền lại.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 26 Février 1923

Tàu bị cạn

Tàu ngư-phóng ngư-lôi của Pháp tên là *Hova* đi đến Smyrne thì ngày hôm thứ năm bị cạn ở gần Mytilène. Không bị hỏng đến cả, mà cũng không ai bị bại.

Di hài tù-binh nước Pháp

Hai người ở quận Alsace là Mm. Hilz, ở thành Hagnenau và Edouard Paulus, ở thành Strasbourg sang ở nước Đức đã trông nom việc cất mộ những người lính Pháp tạ thế trong khi bị giam ở nước Đức có nói rằng: trong khi cất mộ có thấy một vài dấu-tích tỏ ra các người lính ấy thác một cách khả nghi. Một cái tử-thi ở cỗ có vết hình như bị thắt cổ mà chết. Một cái tử-thi khác thì xọ bị cưa làm đôi, mà trong xọ có một mảnh giấy đỏ, có in mấy chữ: « Giấy biên nhận lấy 10 điều thuốc lá ».

Việc nước Hung-gia-lị

Các báo đăng tin rằng số tiền bội bội nước sông Danube tràn lên tỉnh ra có tới ba nghìn triệu *couronnes*. Nước đã xuống.

Việc trù binh tại nước Đức

Tin Dusseldorf — Đường hỏa-xa hôm nay người Pháp trông nom đi lại được như thường.

Các báo-quán nước Đức vẫn đăng những tin đồn bậy. Các báo ở Berlin có đăng tin rằng hiện nay nước Pháp đóng ý với nước Bỉ quyết nghị chiếm đoạt hết bờ tả ngạn Rhur. Báo *Echo de Paris* có nói: Nếu đe-luận nước Đức không cho cái tin ấy là một việc thực, thì chẳng cần phải nói làm chi, vì rằng bịa đặt ra những điều ấy chẳng qua chỉ đáng buồn cười mà thôi.

Ngày 19 Février nhà điện báo *Agence Wolff* có nói rằng: Một viên quan võ Pháp có đánh một người thợ rèn bằng một cái cán-vọt thì người thợ rèn cầm búa đánh chết viên quan võ. Về việc ấy báo *Volks Zeitung* có nói việc ấy xét ra thực là bịa đặt chẳng có chút nào đáng, và báo ấy có phản đối kịch liệt việc ở Berlin hay đồn những tin nhảm.

Thợ thuyền đình-công ở Mayence định đến ngày mai sẽ trở lại làm việc. Tỉnh trạng ở Essen và ở Gelsenkirchen đã khá hơn nhiều, nhưng ở Bocnum hai bên vẫn gắng nhau lắm. Các nhà quyền-binh đến khám ở phòng Thương-mại có bắt được nhiều giấy má. Khám nhà báo *Fricie Wort* tại Dusseldorf cũng bắt được 150 kilos giấy má xui giục làm càn.

Lính đi tuần trong các phố Essen bị nhân dân đánh. Linh bèn bắt những người ấy.

Một người linh tải ở Oberbeusen bị nhiều người đánh. Trong bọn ấy có một người cảnh-sát. Người linh ấy bắn thì một người bị thương.

Viên xã-trưởng thành Witten có giấy cấp cho nhà binh quyền đời không đến đã bị bắt. Các bội liên-hiệp thợ thuyền ở Witten quyết nghị cử chống cự lại.

Các quan Bi tại Duisburg có bắt viên lãnh sự nước Letlonie, là người Đức vì tòa lãnh sự có đặt trộm một đường nối vào đường điện-thoại của nhà binh. Trên đường bỏ-xa từ Capellen đến Coblentz tại Mayence có nhiều đoạn bị mất nhưng may biết ngay.

Có 14 chiếc xe than chở đến nước Thụy-điển, nước Ý, nước Hà-lan và nước Pháp. Có một chuyến xe than cốke chở đến nước Bỉ.

Tại nhà ga Vienne có bắt được 70 tonnes mỏ, 12 ton gang, 4 tấn quặng, 17 ton hóa-in và 9 cái toa máy.

Dư luận

Năm mới mừng nhà báo

Đầu năm xuân, đương lúc khí xuân ấm-áp, gió xuân mát mẻ nầy, tôi xin cầm bút viết bài nầy để mừng tuổi nhà báo *Trang-Bắc* và các nhà báo, các nhà tạp-chí trong xã-hội ta mang một năm thêm một tuổi; tuổi nhà báo thêm lên bao nhiêu, tức là trí-dân được mở-mang thêm lên bấy nhiêu. Vậy chúng ta có cần gì mà vì quốc-dân vì nhà báo mừng rằng. Tôi khi báo *Đại-Việt tân văn* đã ra người cũ, báo *Đông-cổ tùng báo* đã tắt tiếng vang; trong khoảng mấy năm trời, cuộc báo-chương vẫn-vẻn còn như một sợi chỉ! Thế mà nay: nào *Đông-dương tạp-chí*, nào *Nam-phong tạp-chí* có địa vị có giá-trị trên xã-hội; báo *Thực-nghiệp* lại mở-mang về đường kinh-tế; tiếng *Dân thanh* lại vẻo-von trên cây-kiểu mộc; báo *Khai hóa* cũng lấy mục-đích hai chữ khai hóa làm định trên đầu, đến như báo *Trang-Bắc* nầy, đã là báo *Đại-Nam đồng-văn* đã truyền cho lại, mà công-việc lại nửa phần về quan-báo; hẳng chi trước, kia đương lúc cựu-giới tân-giới đang xô-đẩy, quốc-văn ta mới phôi-thai, báo *Trang-Bắc* nầy thật là cựu-phái mà khéo dung-hòi đặng lại hóa ra tân-văn, khua chuông đánh trống thức đọc các nhà báo đua nhau sau trước ra đời. Báo càng nhiều bao nhiêu thì trí-dân càng phát-đạt bấy nhiêu, tai được nghe những điều muốn nghe, mắt được thông những điều muốn trông; tạo-nhân rồi có khi kết-quả, như cây có trồng thì hoa trồng có ăn, chẳng quốc-dân ta theo chân Chính-phủ Đại-pháp sẽ có ngày tiến bước lên đường văn-minh. Chúng ta chẳng cũng nên mừng lắm sao?

Song chúng ta càng mừng bao nhiêu, lại càng nên nghĩ bấy nhiêu. Nghĩ vì trình-độ dân ta nay đã đủ tư-cách dự báo chưa? Đã đủ tư-cách làm báo nhiều? Đã đủ tư-cách xem báo chưa?

Hỏi các nhà tư-bản: Cũng nhau bỏ phần chung vốn, lập thành nhà báo, để mong chiếm lấy lợi-quyền, như thế hợp cổ buôn chung vậy. Vì bằng năm nay lỗ một thành, thêm một thành; sang năm lỗ hai thành, thêm hai thành; lỗ lãi mặc lòng, chỉ cần để mở đường tiến hóa cho quốc-dân; đợi khi dân-trí mở mang, nhà báo sẽ có ngày phát-đạt. Phỏng có cái kiên-chí cái nghị-lực ấy không? Nếu không thế thì chưa đủ tư-cách dựng báo.

Hỏi các nhà chủ-bút: Ở các nước văn-minh, những nhà làm báo, đem tâm huyết từng người bằng những sự học-vấn, sự tư-tưởng, sự kiến-văn lấy một bụng công-bằng mà bàn việc, mà nói năng, mà làm định-luận cho người ta; có thể làm gương cho quốc-dân, làm cân cho nhà-nước; khiến ai nấy trông đấy mà biết, nghe đấy mà theo. Những nhà viết báo ở nước ta, trong những sự thuộc về đạo-đức, thuộc về học-thuật, thuộc về kinh-tế thuộc về thực-nghiệp, chẳng là những tinh thần trong học cũ, anh-hoa trong học mới, công việc trong thế-giới, một người có thể quán-xuyến được hết cả không? và lại là người có giữ được tư-cách của mình không? và lại là người có đủ đường duyệt lịch các sự, lấy sự tai nghe tiếng, mắt trông thấy, bụng nghĩ tới, miệng nói ra để làm truyền-bá văn-minh cho người trong nước không? Nếu không được như thế, thì chưa đủ tư-cách làm báo.

Hỏi về các nhà xem báo: Như các nước văn-minh đã các thứ báo, đã các thứ tạp-chí, những nhà chính-trị thì có tuật-báo; những nhà làm thuốc thì có y-báo; những bạn kỹ nghệ, công, thương, thì có báo của những hạng ấy v. v., hoặc hàng ngày xuất-bản, hoặc hàng tuần lễ xuất-bản, hoặc hàng tháng xuất-bản, hoặc hàng tháng xuất-bản, v. v. Tạp-chí thì để những người có học vấn, có kiến-thức xem; báo thì dùng lời-lẽ qui hồ nông nổi giản dị để cho những người thường để hiểu; hóa cho nên người làm thợ, người làm thuê, người làm xe, người làm phu, khi giờ nghỉ cũng tay cầm tờ báo ngồi xe-m ở nơi chốn mát bóng cây; ai ai cũng hiết điều hay lẽ dở, việc đời việc nước, có lẽ nào mà dân trong nước chẳng khôn-ngoan! Đến như dân ta những nhà xem báo: Về phần người ở thành-phố, chung hội bỏ phần, báo nào cũng mua, kỳ nào cũng có, song về phần nhiều những người làm việc sáng, cũng ít thì giờ mà xem suốt, đi có xem suốt, cũng biết thế vậy mà thôi. Các nhà buôn bán có đồng tiền, con em đi học, thì giờ rộng-rãi, cũng mua một vài tờ, khi canh vắng, lúc đêm khuya, giải buồn mua vui, cũng như là chuyện cổ-tích vậy. Những hành-khách lúc đi đường, trên xe-hỏa, dưới tàu-thủy cũng mua một vài tờ để tiêu khiển thì giờ trong khi tẻ-thứ. Những người xem báo như thế, thì phỏng có thể đem những sự ở trong báo ra để mà toàn thể lực hành được chăng? Còn như về phần chốn lương thôn, cũng ít nhà biết mua báo, cũng ít người biết xem báo, thỉ thì cũng lấy báo đâu mà xem mà biết! còn lấy đâu mà mong rộng thêm tai mắt, mang óc khôn ngoan! Nếu như thế thì chưa đủ tư-cách xem báo.

Cứ ba cái vấn-đề ấy, chắc xã-hội ta ai cũng công-nhận là phải. Song cứ theo ba cái vấn-đề ấy thì trình-độ quá cao: đợi đủ tư-cách như thế, thì quốc-dân ta chẳng hóa không có nhà dựng báo, nhà làm báo, nhà xem báo, báo giờ cũng như đi đêm mà không có đuốc ư? Thế mà cứ đầu đâu chưa đủ tư-cách như thế, mà vẫn có tư-cách dựng báo, vẫn có tư cách làm báo, vẫn có tư cách xem báo.

Xem như các nhà có tư-bản, bỏ cổ-phần chung vật-lực để chung nhau mở nhà báo nầy, dựng nhà báo kia; mà ai cũng sẵn lòng lấy sự đó làm vẻ vang, làm danh-giá; mới đây trong mấy năm trời, các nhà báo đua nhau lần lượt ra đời, trông khoe chiêu, chuông gõ sớm, thật là một cảnh-tượng rực rỡ, công nghiệp lớn lao vậy. Lấy tình thường mà nói thường hay chậm trước nẩu sau, ngại đầu lo cuối, thấy khó mà lui, ngại xa mà chân! Song bảo nhiêu những sự khó khăn, sự nhọc nhằn lại càng là thứ thuốc để bồi chí, để mạnh sức cho ấy đấy. Bây giờ bỏ vốn làm báo để làm đường khai-hóa quốc-dân, cần phải hợp cổ phần của nhiều nhà, hợp nghị-lực của mọi người, thì sức chẳng mạnh, việc chẳng xong; nếu mai đây ta nhờ đó, trí-thức ngày một mở rộng, thì người đọc báo ngày một thêm nhiều; nhà báo chắc ngày một phát đạt thịnh vượng. Bấy giờ còn có lo chi không đủ tư cách dựng báo.

Bởi bốn nhức trách làm báo lớn lao khó khăn như thế, một người không thể cả có mọi đường, lại phải giao-hoàn tri-thức, hợp lệp thông-minh, người học mới làm việc mới, người học cũ làm việc cũ; bổ bụng giúp ghét lẫn nhau, hợp óc trí mọi người để làm nên tư cách hoàn-toàn, vì như làm nhà, người đắp nền, người trát vách; làm ruộng người cấy ruộng, người cấy lúa. Làm báo cần có tài-liệu; học mới, học cũ, việc xưa, việc nay, đã được sang thiệm rồng rãi; đường ngôn-luận, lời bình-phẩm đã được minh bạch công bằng; thì thì tờ báo tất có giá-trị, quốc-dân tất sẵn lòng hoan-nghênh. Cái kết-quả sau nầy, cẩm chắc là không có lẽ nào nhà xong không được, lúa tốt không được ăn. Như thế còn có lo chi không đủ tư-cách làm báo.

Quốc-dân cần phải đọc báo, cần phải thực-hành. Nước ta mấy-năm trước mỗi kỳ báo xuất bản bán được là bao nhiêu, đó là cái minh chứng những người đọc báo. Song ta phải nên nhân cái cơ hội đó mà chuyển-bát cái phương-châm đi. Ở nơi thành phố, nhờ bọn thượng-lưu dòng đã lên, khiến ai nấy đọc báo biết lấy điều hay đỡ làm gương soi, lấy đường xấu-đỉ làm thang bước mà gắng sức làm cho có thành-hiệu. Ở chốn hương-thôn nhờ những bậc quan thân làm tiêu-biểu hầu những con em trong làng, bớt lục-lộ, thêm công-quỹ, lấy điều mua báo; khi đình đám, tế hội-đồng đặt kỳ giảng báo; người nào trông người kia, quen tai quen mắt, rồi ra khắp mặt trong làng, nhà nào cũng biết đọc báo, người nào cũng biết xem báo; thuốc nào-hành, cao ích trí đề làm bổ cho người chốn quê thôn; lòng người ngày một hay, tục dân ngày một tốt, học phải thành làng, hợp làng thành nước, tức là khai-hóa được cả toàn thể quốc-dân vậy. Thế thì còn có lo chi không đủ tư-cách xem báo.

Hội Khai-trí tiến-đức mở cuộc đấu-xảo mỹ-thuật

Hội Khai-trí tiến-đức định mở một cuộc đấu-xảo mỹ-thuật để giúp cho các nghề khéo nước Nam chấn-hưng lên và giữ lấy lề lối đẹp của các lay thợ giỏi đời xưa.

Cuộc đấu-xảo nầy là đấu-xảo các mỹ-nghệ có thực-dụng vì Hội Khai-trí tự nghĩ rằng: sẽ có khen nhà đẹp, chỉ cái đồ dùng khéo cũng thuộc về mỹ-thuật như chạm phỏ tượng hay là vẽ bức tranh vậy. Thế nào gọi là mỹ-thuật? Mỹ-thuật là chế ra một cái đồ gì phải sáng nghĩ cho thành-thực, phải điển tả cho khôn khéo, phải định cho rõ ràng để ấy dùng để việc gì và chế tạo làm sao cho xứng đáng với việc ấy, lại phải kèn chọn cái vật liệu gì mà làm cho được thật xứng-đáng. Nói tóm lại thời một cái đồ gì, muốn cho có thể gọi được là đồ mỹ-thuật, phải làm thế nào cho không thêm không bớt được tí gì, nếu thêm hay bớt thì nó giảm mất cái hình-dung ý-tứ đi. Bởi thế nên chỉ trông vào cái tô-điểm nhiều là đẹp đâu, thường có khi làm mất cái hình-dung đi mất cả. Nói về điều-hòa mà làm giảm mất tinh-thần đi.

Tuy Hội Khai-trí định mở riêng cuộc đấu-xảo nầy cho những tay thợ khéo trong nước, không khéo về phần những tay mỹ-thuật đại-gia, thường được dự và những bức họa, những phọ trương không nhiều dự. Nhưng Hội thiết-nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thợ dùng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo nầy phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị để coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đấu-xảo giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những nghề thợ khéo trong nước, nào là các công-cai ông-phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở nước này! Nên tỏ cho bọn tân-học nước này biết rằng: *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ lai-hạo nhiên, sau nầy Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn dự cuộc đấu-xảo nầy cho những tay thợ khéo trong nước, không khéo về phần những tay mỹ-thuật đại-gia, thường được dự và những bức họa, những phọ trương không nhiều dự. Nhưng Hội thiết-nghĩ rằng đời nào cũng vậy, nước nào cũng vậy, gây nên một nền mỹ-thuật có đặc-sắc phần nhiều là ở công-phu những thợ-thuyền mà ra. Thử trông xa nhìn rộng ra các nước Đông Tây, mà xét xem những đời mỹ-thuật rất thịnh, có phải phần nhiều là gốc ở các nghề thợ dùng trong dân-gian không? Vậy thời cuộc đấu-xảo nầy phải lựa lọc lấy những đồ giản-dị để coi, nhưng hình-thức phải cho công-xảo và phải cho thiết-thực với sự thường dùng. Ở Bắc-kỳ ta cũng như ở Đại-pháp và ở các nước, lúc đấu-xảo giờ cũng phải lựa-lọc như thế. Vậy thời nào là những nghề thợ khéo trong nước, nào là các công-cai ông-phó các nghề, nên gắng sức mà chấn hưng cho các mỹ-nghệ ở nước này! Nên tỏ cho bọn tân-học nước này biết rằng: *nhất nghệ tinh nhất thân vinh*, và ở đời không gì quí bằng làm được cái đồ hay đồ khéo.

Ngày nào mở đấu-xảo và kỳ lai-hạo nhiên, sau nầy Hội sẽ công-bố, nhưng hiện nay ai muốn dự cuộc đấu-xảo nầy cho những tay thợ khéo trong nước, không khéo về phần những tay mỹ-thuật đại-gia, thường

Hội Khai-trí tiến-đức.

Ở Bắc-kỳ ta nay, đương lúc trình-độ báo khai, cần phải nhờ báo-chương để mở mang dân trí. Những sự lợi lợi của báo chương thật là lớn lao rộng rãi lắm, thường không nói ai cũng rõ rằng: Nhờ báo để truyền tin những nơi bạn lạt tai nạn, mất mùa đói kém, những tình trạng dân gian khốn khổ lưu ly; tìm phương-pháp để cứu-tế, cổ-động lòng người tô-thiện để trợ-cấp; đó là cái công việc thiện mà tên danong ra đây, vì ông nào nay vẫn có đặc-tích rất tốt, thì biết quí thực hành, chứ không vụ hư danh, mà nhất là ông không ưa những lời quá tính xưng dụ, chúng tôi dám nhắc rằng: Chính phủ và quốc-dân hai nước cũng đều công nhận rằng thật là một nhà đại kinh-tế ở nước Nam Việt ta về thời-đại nhị thập thế kỷ nầy vậy, nên Trần-Đình ta và quý Báo-hộ đều lượng cái tri lực của ông, đã nhiều lần ban cho ông những ân sủng rất đích đáng. Năm trước ông tự chế một chiếc tàu *Bình-chuẩn* vậy thì việc ta kinh-doanh đây thì nhà chẳng là cái thiên chức của ta ru.

Nay vì thế mà Thượng quốc tư ân, đồng-bào xung quanh tôi cảm động vô cùng. Nếu sự nghiệp nhỏ mọn của tôi mà thật là hữu ích cho quốc gia xã-hội thời tôi cũng được tự lấy làm vẻ vang chút đỉnh, nhưng xin các ngài hiểu đồng tình với tôi mà hy vọng cho cái sự nghiệp mà các ngài đã cho là hữu ích ấy, được một ngày một thêm hưng thịnh

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau nầy:

Cách xoay tiền của bọn du côn. — Tên Ngô-vi Bách là một tên du-côn ở Hà thành vẫn thường kéo bè kéo đảng đặt đọ quỹ, rồi Mme Thuận Thành đi nhiều lần, hoặc ở trong nhà, hoặc tại ngoài đường đã lấy tiền song vẫn không được. Sau lại bảo tên Vương-hữu-Tiến viết giấy cho Mme Thuận Thành đi nhiều lần, hoặc ở trong nhà, hoặc tại ngoài đường đã lấy tiền song vẫn không được. Sau lại bảo tên Vương-hữu-Tiến viết giấy cho Mme

Ngạch tòa Sứ — M. Ng-văn-Nhung, thư-ký tập sự ngạch tòa Sứ Trung-kỳ nay được đổi cách đi sang ngạch Bắc-kỳ.

Tự tử hay giấy xuống hồ. — Tối hôm qua hồi 7 giờ 50 phút người ta có vớt được một người con gái chừng 18 tuổi ở dưới hồ Hoàn-kiếm lên, ngay cạnh Tải-chính trông ra mà hãy còn thoi-thóp. Đem vào nhà thương đề chữa, nhưng mới vào

Ngạch khám-hộ — M. Bùi-ngọc-Tuyên, chánh khán hộ hạng nhất Nam-kỳ trước tới đi công sự tại Bắc-kỳ (Pakbo) thì nay đổi về Bắc-kỳ.

Ngạch Học-chính. — M. Ng-Dzu có bằng Thành-chung Pháp-Việt được bổ thư-ký tập sự trong ngạch Học-chính kể từ ngày 1er Janvier 1923 và thuộc quyền quản đốc học trường Công-chính bổ dụng.

Mme Trần-thị-Công, giáo-học hạng

Do not use for commercial purposes. (Tư nhân sử dụng) Vân Đường

minh sớm ốc, không dám rộng rỡ làm cần, kẻ gian-phi đã không dám bày mưu phản trắc, chốn dân gian được êm gối nằm yên; đó là có công về việc cầm quyền sách, tất phải hiểu thấu thời-vụ, để mong nắm được đúng với đời; nhờ có báo, hóa chân không phải bước ra khỏi cửa cũng biết được công việc trong thế-giới, tinh hình trong thiên hạ, thật là giúp cho người ta được rộng trí khôn; đó là ích lợi về đường học-thức. Cũng là giúp đỡ công việc Chính-phủ, hành-vực lợi quyền của quốc-dân, mưu tính cho việc canh-nông, khai-đạo cho nghề thương-mại, thông tin-tức yết-cáo-bạch cho các nhà buôn-bán vân vân. Những sự tiện-lợi, thật không sao nói xiết!... Có báo ích-lợi là thế cho nên báo càng nhiều thì nước càng thịnh. Tử xem số các nhà báo các nước bên Âu Mỹ đủ biết trình độ người ta văn minh thế nào: Nước Pháp có hơn 1220 nhà; nước Anh có hơn 2180 nhà; nước Đức có hơn 2350 nhà; nước Mỹ có hơn 1.4150 nhà; nước Nga có hơn 430 nhà; đó là tính số các nước các nhà báo gần nay vậy. Các nước báo quán đã nhiều như thế, khua chuông đánh trống, chỉ nếu đưa đường, dẫn trình-độ nhà nước lên văn minh cực-điểm; khác nào như một thứ đồ để thúc-dục ông bán-thổi-biểu lên cực độ vậy.

Báo-quán nước ta so với các nước còn là lác-đác lơ-thơ như lá mùa thu, như sao buổi sớm! Hoặng chi tạp-chí sinh ra đời đã gần hai trăm năm nay; tạp-chí nước ta, tạp-chí mới đó lên mười tuổi. Báo sinh ra đời đã gần ba trăm năm nay; báo nước ta, báo mới đó mười lăm tuổi. Vậy thì đối với các báo ở thế giới, báo nước ta còn là ít tuổi hơn; song le đối với các báo ở nước ta, báo Trung Bắc lại là nhiều tuổi hơn. Vậy chúng ta đã nên mừng cho nhà báo nước ta ở các đương hiểm hoi này; lại nên mừng báo Trang Bắc là báo hơn tuổi này; lại nên khuyên báo Trang Bắc là báo hơn tuổi nữa, dòng để khuyên nhà các bạn làm báo bao giờ cũng nên theo mục đích của nhà báo, giữ trách-nhậm của nhà báo, lại phải có nghị-lực, có cao kiến để duy-trì sửa sang lấy cái tư-cách đương sách, tư cách làm báo. Và lại cần phải cổ-động chỉ-bảo cho quốc-dân lấy cái tư-cách xem báo như trên kia đã nói thì đường tiến tới báo mới được rộng, nhà báo mới được phát-đạt thịnh-vượng vậy.

Ta để đề tư-cách của ta, ta lại nhờ ở Chính-phủ trông nom chỉ-bảo, ta sẽ có cái hi-vọng một ngày kia để là người đứng tuổi, để là người lão-luyện, tuổi ngày một nhiều, đức ngày một thịnh, chen vai góp mặt với các nhà báo bên Âu Mỹ; làm vẻ vang rực-rỡ cho nước nhà, tỏ trình-độ báo khai, rõi tỏi trình-độ văn-minh. Dân ta hẳn gió chúng nhau lên bước xuân-đài, khác nào như gió xuân thổi khắp, như mưa xuân rầy tưng, sẽ thấy cỏ-cây tốt tợi mừng xuân ở nơi hang sâu rừng thẳm.

Hoàng-thúc-Hội

Tiệc mừng ông Bưởi

Bài ông Đỗ-Thận đọc trong tiệc mừng ông Bạch-thái-Bưởi

Bẩm quan lớn Thống-sứ,

Thưa các ngài,

Tôi xin thay mặt Đông-kinh Ấn-quán chủ nhân và *Khai-hóa* báo quán Đông-nhân có mấy lời trân trọng cảm tạ ngài lớn Thống-sứ đã lọ sổ đến chủ tịch và các ngài đã đến chứng kiến bữa tiệc hôm nay là tiệc mừng ông Bạch-Thái-Bưởi là một người sáng lập ra nhà in và nhà báo của chúng tôi, mới được mừng ở Nhà-nước ban thưởng để ngỏ đẳng Bắc-đẩu-bội tinh. Chúng tôi được cái vinh dự thân tiếp các ngài đến chứa vui đông đủ như thế này, thật lấy làm một sự rất vẻ vang, những cái thịnh tình hậu ý của các ngài chúng tôi xin cảm bội vô cùng.

Thưa Bạch-Thái Đông-ông,

Những cái thí dức, cái sự nghiệp của ông thì thế ở trên con đường thực tế nước nhà, chúng tôi cũng không muốn lấy một vài lời

Do not use for commercial purposes. (Tư nhân sử dụng) Vân Đường

Trùng-trị Hanoi phạt tên Ngô-vi-Bách và tên Vương-hữu Tiến mỗi tên 2 tháng tù. Tên Tuyong-thẩm tăng lợi mỗi tên lên 4 tháng tù và bắt hai tên ấy phải bồi 50 đồng cho Mme Thuận-Thành.

Thuốc phiện lậu. — Tên An-Trung-trị Vientiane (Ai-lao) phạt tên Sieng Phạm tức Sieng Phạm 4 tháng tù, 500 quan về tội chứa thuốc phiện lậu và bắt tên ấy bồi 2500 đồng cho nhà Thương-chính. Tòa Thượng-thẩm tha cho tội tù và y tiền phạt và tiền bồi thường.

Bồi lộ và đồng đảng hối lộ. — Nguyễn có một cái tàu chở bánh-khách và chở hàng-hóa ở Hồng-kông về đến Haïphong, còn phải đậu ở xa bến để khám bệnh. Ng-đình-Liên buôn bán ở Haïphong có hàng hóa xếp tàu ấy thông đồng với Lê-v-Hiên vận máy *canot automobile* lễ 400 đồng cho Cot Eugène lẻn xuống coi việc vệ sinh ở bến tàu thấy. Cot Eugène thám lẻ cho xếp hàng hóa lên *canot automobile* chở thẳng lên Vệt-cách để khỏi phải nộp thuế thương-chánh. Tòa án Trùng-trị Haïphong phạt Cot Eugène 15 ngày tù và phải chịu chung với Ng-đình-Liên và Lê-văn-Hiên 12 600 quan. Tòa Thượng-thẩm y án và cho số *Thương-chính* tịch ký tất cả bọn hàng lậu thuế ấy.

Cần người làm việc

Cần dùng thợ may và biết cả cắt quần áo nữa.

Hỏi tại hiệu Moreau, số 23 đường Henri Rivière, Hanoi. 3541

Danh thiếp người này hãy còn nhận được. — Cái nói danh thiếp ở nhà Bưu-chính Hanoi thì nghe đâu đã vợi dần đi rồi, nhưng xem chừng hãy còn phát chơi nhỉ. Ngày hôm nay là mười hai tz rồi mà ở Hanoi hãy còn nhận được danh thiếp của mấy tỉnh gần như Bắc-ninh, Hưng-yên, Phúc-yên, Phú-thọ, mà cả của Bắc-giang nữa. Như vậy thì những danh thiếp ở Hanoi gửi đi từ ngày trong năm có lẽ đến ngày hôm nay vẫn chưa đến nơi.

Hội đồng mục-súc. — Hội-đồng mục-súc ở Bắc kỳ nay có những quan chức sau này:

Một quan cai-trị hạng nhất hay hạng nhì, đại-biểu quan Thống-sứ làm chánh hội-đồng; quan chánh sở Thú-y, làm phó hội-đồng; quan chánh sở Nông-chính, hai ông hội-viên phòng Canh-nông do phòng lý cử; ông hội-trưởng hoặc phó hội-trưởng hội đua ngựa Hanoi, Haïphong. quan Binh coi đội kị mã ở Hanoi làm hội-viên.

CÓ ĐẤT MUỐN BÁN

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clémenceau) ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng bán hàng nữa.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi. 3533

Trường Canh-nông thực-hành tại Tuyên-quang. — Hôm 5 Février 1923 này trường Canh-nông thực-hành tại Tuyên-quang đã thi tốt-nghiệp học trò năm thứ hai, tất cả có 10 người thì thì 8 người được trúng tuyển là:

MM. 1· Ng-ngọc-Quang. 2· Ng-đình-Quảng. 3· Doãn-quang-Tiếu. 4· Ng-thái-Hiếu, 5· Phan-đăng-Lưu, 6· Trần-v-Huệ, 7 Ng-v-Thư, 8· Ng-v-Uyên

Bản quán có lời mừng các cậu đỗ trúng tuyển

Còn kỳ thi tuyển học-trò vào năm thứ nhất trường fy thì vẫn định vào ngày 5 Mars.

Ngạch quan-lại. — Điều thứ hai trong nghị-định ngày 20 Janvier 1923 là nghị-định bổ M. Hoàng-văn-Quí, bang-tá Cẩm khê (Phú-thọ) đi tri-châu Hàm-yên (Tuyên-quang) thay người đi.

M. Lê-văn-Huấn, thư-ký thương-hạng ngạch tòa Sứ Tuyên-quang nay bổ tri châu hạng ba và thưởng hàm hàn lâm viện Điển-tạo, bổ đi châu Hàm-yên (Tuyên-quang) thay M. Trần-văn-Lợi.

Phái-bộ các quan thanh-tra Thuộc-địa. — Phái-bộ các quan Thanh-tra Thuộc địa đi thanh-tra tại Đông-pháp và có quan Picanon đứng đầu đã đi tàu *Porthos* tới Haïphong ngày hôm nay. Buổi chiều các ngài lại lên Hanoi.

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử Dương-bá-Trạc *dịch*

Giá mỗi quyển: 0$ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur Bùi-Xuân-Thăng

63, Rue du Coton, Hanoi

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 27 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 3 f. 55

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 27 Février 1923* 3/. 58,85 — 4/. 1918 62 — 5·/. 1915 1916 74,75 — 5/. 1920 85.55. — 6/. 1920 87.50.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* tới Haïphong ngày hôm 26 Févr er 1923 hồi 21 giờ 30 và từ Haïphong khởi hành đi Tourane, Qui-nhơn, Bonghoi và Saigon ngày 2 Mars hồi 6 giờ.

Thư tàu trên Hanoi đem xuống Haïphou ngày 1er Mars chuyển xe số 7, hồi 20 giờ 7 phút

Phái-bộ các quan thanh-tra Thuộc-địa. — Phái-bộ các quan Thanh-tra Thuộc địa đi thanh-tra tại Đông-pháp và có quan Picanon đứng đầu đã đi tàu *Porthos* tới Haïphong ngày hôm nay. Buổi chiều các ngài lại lên Hanoi.

Bị chó Nhật cắn. — Một con chó Nhật của M. Fricourt ở phố Cửa-đông cắn phải tay một đứa con gái 18 tuổi con người làng điêng. Con chó ấy đã đem vào sở Thú-y xét xem có phải chó dại không.

Không bắt lạnh — Tên Ng-văn-Hoa, 17 tuổi, vô gia cư, vô nghề nghiệp, ngủ đêm tại ngoài

Nhờ cái tài khéo bỏi của quan huyện lại tra ra được tên Mai-văn-Ngự là người đồng đảng của tên Miễn cũng quán làng Phù-đạm.

Việc này thực đáng khen cho cái tài minh-mẫn của quan Huyện, mà đáng cướp đã bắt được một đứa, thì thế nào những đứa đồng-đảng khác chẳng sẽ ra ra.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bóa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Buổi chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 4 giờ, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

3502

Thưởng hàm. — Các ông có tên sau đây được thưởng hàm:

Thưởng chánh-án cửu phẩm án văn giả (9.1):

M. Nguyễn-văn-Viên, hội viên trị sự hội Hợp-thiện, phố Paul Bert.

M. Hà-thiêm Phú, cựu trí châu Bạch-thông (Bắc-kạn).

Thăng chánh cửu phẩm bá hộ (9.1):

M. Triệu-văn-Dang, phó hội đồng hương chính làng Triều-khúc, huyện Thanh-oai (Hà-đông).

Thăng tòng cửu phẩm văn-giai (9 2):

MM Bùi-xuân-Dai, phó tổng Thanh-liệt, làng Thanh-liệt, huyện Thanh-trì (Hà-đông); Cao-v-Sức, chánh hội-đồng làng Phụng-thượng, huyện Phú-thọ (Sơn-tây); Hoàng-đình-Đông, hội viên trị sự hội Hợp-thiện quán làng Xuân-cầu, huyện Văn-giang (Bắc ninh)

Tăng cửu phẩm bá hộ (9.2):

M. Nguyễn-thu-Sang, Surveillant général des plantation de Phước-hoa (Nam-kỳ), quán làng Hoàng-mai, Boái, tổng Hoàng-mai, huyện Hoàn-long (Hà đông).

Tăng cửu phẩm đội-trưởng (9.2):

M. Hoàng-văn-Chai, cai linh cơ Bắc-kạn, quán làng Thương-giao châu Cao-rề.

Cuộc Tang Thương

(*Xã-hội Tiểu-thuyết*)

ĐẶNG-TRẦN-PHẤT SOẠN

116 trang — giá . . . . . 0$80

Tiền cước, mỗi quyển . . 0 14

Ai muốn mua xin viết thơ cho *M. BÙI-XUÂN-HỌC*, Trung-Bắc-Tân-Văn Hanoi.

Có gửi hàn tại hiệu Hội-ký, 34, Rue Carreau Nam-định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng. 3529

Tòa án Trùng-trị. Sáng hôm qua tòa án Trùng-trị xử những việc sau này:

Dùng thẻ của người khác. — Tên Ng-khắc-Quang phải phạt 15 ngày tù về tội dùng thẻ thuế thân của người khác.

Biệt xứ chung thân. — Tên Ng-v-Phảo phải phạt 2 tháng tù về tội đi phải biệt xứ lại còn trốn về Hanoi và bắt hạn tù phải đi biệt xứ chung thân vì trước đã can án nhiều lần rồi.

Án cấp giấy. — Tên Vũ-đình-Tim là cu-ly phải phạt 2 tháng tù về tội ăn cắp mấy thếp giấy và một ít g ấy bìa của nhà máy làm giấy ở Đáp-cầu.

Lừa-đảo. Tên Ng-v-Tuy là cai cu ly phải phạt 3 tháng tù và 25 quan về tội nhận 160 đồng của M. Ng-đình-Khuê là thầu-khoán để đi mộ phu làm đường rồi tiêu liền trốn đi mất.

Chứa của ăn cắp. — Tên Dương-v Quản làm nghề làm ruộng phải phạt 1 tháng tù về tội bắt được đương bán một gói quần áo ăn cắp ở phố hàng Áo cũ.

Tòa còn xử nhiều việc nữa, song toàn những việc tầm thường cả.

Ngạch thừa-phái. — M Nguyễn-Đình, thừa phái tại dinh quan Án Sơn-tây với M. Trần-Khắc-Cật, thừa-phái tại huyện Tiên-hải (Thái-bình) được đổi lẫn cho nhau.

M. Bùi-nguyên-Qui, thừa phái, nay kiêm việc dạy học chữ Hán tại trường kiêm-bị Lai-châu. Mỗi tháng được phụ cấp 10 p. 00

M. Nghiêm-xuân-Huyên, Thừa-phái hạng ba hết hạn nghỉ thì kể từ ngày 31 Janvier 1923, bổ vào làm sở Thống-sứ, tòa nhì.

Ngạch Biệt-thảm. — Tên Nguyễn-ngọc-Lý, ấn công nhật ở sở Một-thảm thì nay phải bãi định.

Mme Ng-thị-Giẹp, trợ giáo tập sự, được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng. tháng đầu cấp lương và hai tháng sau nửa lương kể từ ngày 6 Février 1923.

Ngạch thư-ký. M. Ng-quý Nam thư-ký hạng nhì tòng-sự tòa Đốc-lý Hanoi được phép nghỉ 30 ngày, lĩnh lương cả tháng.

Dì trường. — Trường Sơ-đẳng Kinh-bắc, huyện Đông-quan (Thái-bình) trước ở làng Kinh-bắc, nay dì sang làng Xuân-thọ.

Việt-Nam Thanh-niên hội. — Sáng hôm chủ-nhật mới rồi hội Việt-Nam Thanh-niên đã đi xem trường Bách-nghệ Hanoi, quan Đốc trường ấy là ông H erbolz, có lòng qui hóa đón tiếp tử tế và đã bảo cho những người làm trong sở đến đưa dẫn học-sinh xem các nơi. Mọi người đều sẵn lòng hoan nghênh. Học-sinh bắt đầu xem sở về có bà Rezar'o chỉ dẫn; ở đấy có một gian những kiểu mẫu cần bằng bột-lát rất khéo của học-trò làm ra; rồi đến những sở làm đồ sơn, đồ khảm cẩm khắc đồ gỗ; sở làm đồ đăng-ten thì có những học-trò con gái đang chăm chỉ thêu dệt những đồ rất là tinh xảo, đó là hai người nữ-đồ-công là bà Tuiêm với bà Lan bảo học-trò chào mừng, rồi chỉ dẫn cho xem từ tế. Sau xem đến sở làm đồ sắt và nơi làm đồ gỗ: ông Neau và ông Guerné sai người vặn các máy làm đồ, mà giảng dẫn cho học-sinh xem rất hay. Lại xem cả sở đúc kim-khí, có ông Ishikawa đã chỉ xem một thứ đồng thau, có mấy phiến mà nặng được đến 1.800 cân tây. Cái đồng lý nguyên là ở một cái đồ đồng to trong Huế mà trường Bách-nghệ đã dụng công khó nhọc mới nấu chảy ra lấy được đồng. Ông Thực với ông Quang lại dẫn giảng cho xem các thứ hay nữa, và quan Đốc Hérbelz'n xuất ra hết ý cổ giảng dụ cho học-sinh biết mấy câu trên-trong ý như lời của ông Monet thường hay nhắc bảo những thiếu-niên ta luôn luôn. Người Annam có nhiều tài nghệ quí báu, nay nhờ nước Đại-pháp bảo-hộ thì nên chăm mà học hành mở mang lấy cái tinh-thần đặc biệt của mình thì kỹ-nghệ mới có giá trị, chớ đừng nên cóp nhặt những kiểu mẫu của người Tây, vì chép lại thì bao giờ cũng vụng hơn xấu hơn, và không thích hợp với những cảnh tượng của mình. Nếu biết mở mang theo đường lối ấy, thì rồi người Annam ta có thể thay được những người Tân nghĩ Nhật mà chế tạo các thứ đồ dùng xứ ta bán trong thị trường Viễn-đông này. Bến sau cùng thiếu-niên lại được xem một cái kiểu mẫu nhà rất khéo. Cái kiểu mẫu ấy sáng tác ra là để sau này sẽ theo đó mà xây một cái miếu đài ở Hanoi, kỉ niệm những nhà chiến-sĩ tử trận mới rồi. Nhà sáng kiểu-mẫu ấy thật là giỏi, để khéo bày đặt những vẻ-vẻ toàn kiểu cách Annam. Trong các kiểu kiến-trúc ấy, ở trên nóc có đặp 2 người chiến-sĩ, một người là Tây, một người là Annam, cả 2 người đều có dáng đứng tâm hiệp-lực, hòa hiếu với nhau trong lúc đánh giặc. Thiếu-niên ta trông thấy cái cảnh-tượng đó đều cảm-động lắm. Lúc ra về mọi người đều lấy làm vui-thích, hết lòng cảm ơn quan đốc và hết cả trường Bách-nghệ đã có lòng tốt đón tiếp như vậy và chỉ-dẫn cho một cuộc du-lịch vừa hay vừa có ích lợi như thế!

Đến 7 giờ rưỡi tối hôm ấy ở Hội quán đã họp hội nói chuyện. Ông Lê-thượng-Gioang đã giảng bài nói về « các ý-muốn ». Bài của ông Gioang đọc hôm ấy làm có nghĩa-lý văn-từ hoàn-hỉ lắm. Ông đã phân biệt được cái ý muốn tốt với cái ý muốn xấu: cái ý-muốn tốt thì do tâm đức sinh ra để làm những việc hay; còn cái ý-muốn xấu thì theo thị-dục của ta làm những điều dở; rồi lại giải-thích luận rằng: cái ý-muốn tốt của người ta phải nhờ có cái lòng

(Xem trang thứ ba, nội thứ hai).

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

金寶南

BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

kiên-cố mới có kết quả, chớ nếu không nhờ đường lại hóa ra chân bỏ thì dẫu ý muốn tốt đến đâu cũng vô ích. Sau kết luận rằng: người ta ở đời cần phải có một ý-tưởng cao-thượng, phải hết sức làm việc cho tới được mục đích mà muốn tới được mục đích thì phải nhờ sức lực của cái ý-muốn.

Ông Gioang nói song rồi, nhiều

Một sự nguy-hiểm

Độ rầy là độ sắp có mưa phùn, nghĩa là độ những bệnh ho, bệnh đau cuống phổi, bệnh đau màng phổi, nói tóm lại là những bệnh về các cơ-quan hô-hấp thường xảy ra nhiều, vậy phải cần-thận

CÁC CUỘC ĐI XEM

SĂN-NHIÊN

Tối thứ ba 27 Février 1923

HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN :

Chữa bệnh đau ngực, rao phổi, ho khan, bổ-tì-vị, ăn vàn ; người ta thường mắc phải trong mùa nay.

Thứ dầu nguyên : 1$75 một lítre, 0$90 nửa lítre.
viên : 0,90 một lọ, dùng uống được 12 ngày.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS. số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Độ này tiết giời thay đổi thất thường có nhiều người ốm!

Nhất là bệnh Grippe (sốt-ho-cúm). Đau khắp cả thân-thể, rức-đầu, sốt-ho, đau cổ họng, đau ngực ; nếu không biết cách chữa những chứng ấy thì chết người như bỏ chơi ! Nếu ai phải bệnh ấy, nên đến Bán-hiệu hoặc gửi thư nhà 6 viên CACHETS ANTIGRIPPE. Giá bán 0$60 một lọ, uống trong 24 giờ sẽ thấy khỏi bệnh. Thuốc này đã cứu được vô số người ! Ai đã biết cũng chịu là thần-hiệu.

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS. số 54, phố Tràng-tiền, Hanoi

Người ta cần dùng nhiều thợ vẽ coolis để làm việc tại mỏ than Đông-triều.

Hỏi tại : Uông-bí ở Quảng-yên ; số 2, phố Francis-Garnier, Haiphong. Ở Thái-bình và Nam-định thì hỏi viên thay quyền cho bản-hội. 3538

Hưu trí. — Một hội-đồng có M. Blancsubé chủ-sự ngạch nhì ngạch cái trì làm chủ tọa. M. Ng-v-Phương, thư ký bang nhì, M. Ng-v-Oanh, ký-lục thực-thụ làm hội-viên để xét xem có nên cho M. Trịnh-quang-Tâu, ký-lục thực thụ bọng năm tại Bắc-giang về hưu trí không.

Bán gia sản tịch-ký của Mme Vạn-lịch. — Sáng hôm nay, hồ 9 giờ rưỡi, tại tòa án Sơ-thẩm Hanoi đã bán các gia sản tịch-ký của Mme Vạn-lịch, người đến mua đông lắm.

Cái nhà phố hàng Cân một người Khách là M. Lay-sai Ky mua được giá 9.900 p.

Cái nhà trên Vĩnh-yên, M. Trần-mi-ah-Thu mua được giá 700 p.

Cái nhà ở ga Lạc-đạo, M. Ng-văn-Vĩnh mua được giá 850 p.

Gái đồ điền ở huyện Tam-dương 230 mẫu, một người Khách là M. Giếnh mua được giá 11.900 p.

Ô-tô long mất hai bánh. — Chiều thứ bảy vừa rồi hồi 4 giờ, một chiếc ô-tô chở hàng khách của công-ti vận-tải Hanoi chạy đi Sơn-tây, khi tới cửa trường Nữ hưu học-sinh thì đôi bánh kép phía sau bên tay trái long mất một cái, xe cứ thế chạy mãi không biết, đi tới gần chùa Voi phục lại long nốt bánh nữa phía trong, xe bẹp giờ mới khựng xuống mà cái bánh xe bẫn xe đến 2,00 thước. May hành khách không việc gì cả, vì thế long bánh trước thì thật chết.

Dịch trâu bò. — Các thể-lệ trong nghị-định ngày 11 Janvier 1923 về việc phát bệnh dịch trâu bò ở các xã Vĩnh-diên, Quyên-ns, tổng Tế-sơn và xã La-niêu tổng Đông-phù phủ Tràng-định (Thất-khê) tỉnh Lạng-sơn thì nay thì bãnh cả ở tổng Nam-sơn chân 1 hết khê.

Cần người dạy học. — Cần một người dạy học từ từ 26 đến 40 tuổi, biết chữ Pháp ngang sức học trò năm thứ hai trường Bưởi, không có việc làm, có hai người từ tế cần thận giới thiệu để dạy hai đứa trẻ học— Ăn ở luôn tại nhà chủ, lương ngoài rất hậu — Hoặc viết thư hoặc đến hỏi M. Tiến số nhà 12 phố hàng Cót (rue Takou) Hanoi.

Bà đỡ được thưởng kim-bội. — Mme Lê thị-Tiến là bà đỡ ở nhà-thương Bảo-hộ Hanoi, mới được đặc-cách thưởng kim-bội bạng nhì vì đã có công trong việc hộ sinh. Bà Tiến rất tinh-thạo về nghề hộ-sinh, mà lại có tính chăm-chỉ cẩn thận, làm việc ở Hà thành đã lâu năm được nhiều người quen mến. Nay Bà được đặc-cách thưởng kim-bội, thực là xứng đáng lắm vậy.| Các người quen-biết, ai nghe tin này cũng đến lấy làm mừng-rỡ.

Cái bằng lương-thiện. — Tên Ng-văn-Thày, 43 tuổi cu li quán làng Yên-phụ đã cán án 24 lần phải đi biệt xứ nay lại trở về thì đã bị giam để xét.

Tháng cờ bạc. — Tên Đào-v-Quý, 19 tuổi, vô gia cư, vô nghề nghiệp, ăn cắp một gói quần áo đáng giá 5 p.00 của một người đi qua Hanoi, hiện đã phải giam tại sở Cẩm.

Tên cu-li Ng-v-Thược 18 tuổi ở phố hàng Da ăn cắp của người học-sinh phố Bd Doudart de Lagrée n 9 một cái khánh bằng vàng nay đã phải giam để xét.

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Khuyến-học hội. — Như nhời bá cáo lần trước, tối hôm Samedi, 24 Février 1923, bản hội sẽ họp đại-hội đồng lần thứ hai để bàu tòa trị-sự mới cho năm 1923 và xét các sổ sách công việc của hội. Đúng tám giờ tối, các hội-viên đến đông, cũng có ông bận việc xin cáo, nhưng có gửi giấy bản lại. Khi kiểm về được 70 cái. Cả hội đồng thành tôn cụ Thiên-Mai lại nhận chức hội-trưởng, còn từ chức phó hội-trưởng giờ xuống thì cứ lấy ông nào được hơn về bàu. Vậy tòa Trị sự mới ấn định như sau này :

Hội-trưởng : Cụ Thiên-bảo, Mai trung-Cát, Văn-tân nam ;

Phó hội-trưởng : ông Ao-văn-Tác, chủ-sự sở điện-báo, Bắc-ninh ; ông Hoàng-hữu-Đôn, Trí-huyện Yên-phong

Chánh Thư-ký : ông Phùng-huy-Bích, Phán-sự bưu-trí ;

Phó Thư ký : ông Nguyễn-đình-Phú Phán-sự tòa Thương-chính.

Thủ-quĩ : ông Thạch-quang-Tiến, Bắc-kỳ ngũ-y viện

Kiểm-soát : ông Ng-văn-Bể Phán-sự Lục-lộ ; ông Trần-đức-Xuân Phó-quản sở Cầm ; ông Vũ-trọng-Đức Phán-sự tòa Sứ ; ông Bùi-văn-Thập, Phán-sự tòa Án ; ông Phạm trọng-Thông, Trần-khoán Đáp-cầu ; ông Vũ-văn-Khang, Thầu-khoán Bắc-ninh.

Theo lời thỉnh cầu của ông Hoàng-hữu-Đôn, hội lại diệc cử thêm sáu ông Kiểm-soát như là :

Ông Đỗ-Khải, Thầy-thuốc Bắc-ninh ; ông Cao-đình-Tứ, Thú y Bắc-ninh ; ông Phạm-thế-Thanh Phán-sự tòa Sứ ông Ng-v-Nguyên, Quản-cơ Bắc-ninh ; ông Ng-văn-Sau buôn-bán Bắc-ninh ; ông Trương-trọng-Cang, buôn bán Đáp-cầu.

Nhân đây chép theo tờ biên-bản tất niên của năm 1922 kể từ mồng một tháng giêng năm nhâm-tuất cho đến 30 tháng chạp :

1° Số thu :

a) Tiền cũ năm 1921 còn lại 158 p 04
b) Tiền chân (droit d'entrée) 436 40
c) Tiền nguyệt-liễm của các hội-viên và học trò các lớp . . 561 00
d) Tiền quyên các tỉnh gửi về 306 00
e) Tiền quyên của các ông hội-viên 759 00
f) Tiền quyên của 10 hạt phủ huyện B. N. . . 2.793 90
Cộng số thu là . . . 5 014 p 34

2° Số chi :

a) Tiền mua đồ dùng cho hội 106 p.66
b) Tiền mua sách và các báo 101 74
c) Tiền điện điện 126 04
d) Lương 8 thầy giáo. . . 240 50
e) Lương phatéa . . . 97 09
f) Tiền thuê nhà 139 43
g) Các ngày hội ngày tiệc và vặt 322 10
h Mua nhà Lợi quảo . . 3.500 00
i) Tiền trước bạ văn tự mua 192 50
Cộng số chi là . . . 4826 p.03

Số thu là 5.014 p.34, trừ số chi 4.826 p 03, vậy trong công-quĩ của hội còn lại 188 p.31 đem vào số năm Qui-hợi mới này, từ là 1er Février 1923 Khuyến học hội lại cảo

SƠN-TÂY

Trong một tháng cháy hai lần gần một chỗ. — Ở làng Sơn-lộ tỉnh Sơn-tây, hôm 18 tháng chạp và mồng bốn tháng giêng cháy hai lần. May lần trước không tổn hại gì mấy, nhưng lần sau này cháy hại cũng khá ; song cũng là còn may là vì giá lần sau này mà có gió to thì cháy hết cả làng.

Sao trong năm nay lắm nơi cháy thế ! M. lai cảo.

PHÚ-LÝ

Bắt được cướp. — Hôm 29 tháng chạp năm ngoái, tức là ngày 14 Février 1923, hồi 9 giờ tối, có một đám cướp vào nhà tên Năng xã Vân-châu, tổng Kim-bảng, huyện Kim-bảng. Một đứa trong đảng cướp là tê Nguyễn-văn-Miễn, 35 tuổi, quán làng Phù-đạm, huyện Kim-bảng bị bắt.

Ch. Ba thời tiền quyền này bản hội đã lên trong đồng báo các phương-danh những vị bảo làm ngày tết một vài hôm sau khi nhận tiền. ngoài cái biên-lai gửi đi bản-hội vẫn giữ cẩn-thận các bản lưu chiếu và giấy mà về việc đó.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ai-tiu — Bản-quán vừa được tin buồn rằng : Cụ Thượng-thư trí sĩ là Ngô đại-nhân (Ngô Khả) đã tạ thế chiều hôm 19 Février vừa rồi tại nơi tư thất của cụ ở làng Phước-quả đến chiều ngày 22 cất đám.

Bản-quán có lời kính viếng cụ lớn và xin chia buồn với tang-chủ

Xe ô tô xuống sông. — Trưa hôm kia, ở đầu cầu Gia-hội, trước một tiệm bán dầu xăng, có cái xe ô-tô đến đó mua dầu, đỗ dầu vào xe xong thì xe quay bánh lại mà chạy về. Nơi ấy đường tuy hẹp, nhưng cũng không đến nỗi xe phải ngã xuống nước, thế mà chẳng biết thế nào mà trở trắng một hồi thời xe nhào xuống nước đánh rầm, may sao chú sốp pho nhảy lên bờ kịp khỏi phải về Thầy-phủ mà cầm máy xe. Chỉ để một mình cái xe roi xuống nước, phải kéo mất mấy hôm mới lên khỏi, mà phải mấy chiếc đò đi đi dưới nước mà còn phải cái nạn ô-tô chạm phải hư hỏng cả mà có chiếc phải chìm luôn.

Thời tiết trong ba ngày tết. — Thời tiết mùa xuân năm nay khác thường lắm. Trong ba ngày tết nắng như nắng rang ai nấy cũng phải kinh không mà cho rằng chưa bao giờ có cái nắng lạ lùng như thế, nắng đến nỗi bàn thờ xích lên đến 39 độ, nhất là ngày mồng hai thì nắng lại quá hơn cả, mà buổi chiều lại nghe có tiếng đồng ở mé tây-bắc, buổi tối lại rõ giỏ nam to, tay là đầu mùa xuân mà thời tiết thì giống như mùa hạ vậy.

Vì thế mà ở thành-phố lắm người đau cũng nhiều mà cũng có người đau, lắm người đau mà chưng đau cũng là một chứng Giáp và ho cả.

Suốt ba ngày tết thì nắng nỗ g dường ấy, qua ngày mồng bốn nắng đã dịu bớt, qua ngày mồng năm thì trời chuyển lm mát và thỉnh ngọn gió bấc lại thêm mưa phùn và lạnh lẽo như lúc trong tháng chạp cầm ngoài ; thật là thời tiết đầu năm na, rất lạ lùng thay.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

TRANH VẼ

Bán buôn Bán lẻ

Bản-hiệu mới về và mới in được nhiều thứ tranh thầy-mục và tranh thuốc theo lối mới, rất đẹp và rất nhã. Lại có nhận vẽ các kiểu như là : kiểu thêu, kiểu đét, kiểu đen, kiểu giống cườm vân vân.

Lại có nhận bán truyện SONG-PHƯỢNG KỲ DUYÊN của ông Nguyễn-đỗ-Mục nữa.

HOÀN-VÂN
Vẽ tranh, vẽ kiểu và vẽ truyện thêu
73, Phố hàng Bông, Hanoi

Thuốc ấy nhiều ông lang đã dùng thì chữa được nhiều người khỏi lắm. Giá thuốc ấy là 0$90. Hai thứ thuốc thần diệu nói trên này, hiện nay ở nhà M. CHASSAING bào chế phố Paul Bert, số nhà 59, ngay cửa Gô-đa, có bán. Ai đến đấy muốn hỏi-han điều gì về thuốc ấy cũng được. 2057

Cachets du Docteur NOFAL
(0$95) một hộp

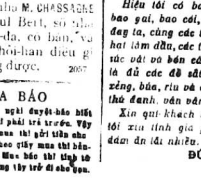
Le Sirop Nofal au Thiocol

Thi không còn lo sợ gì nữa.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt-quí đợi xác mua thì gửi tiền cho sẽ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ tháng hoặc mồng một tháng này trở đi cho đến.

KÍNH KIỂU MỚI

Thứ Kính vàng đeo xuống mắt, giống xinh đẹp, chắt kim trong

Cọng vàng . . . 3$00 cả cước.
Cọng bạch kim. . . 2$50 —
Mũi là Cam và đen.

Bán tại :
[illegible] VIỄN-ĐÔ
[illegible] Hàng Ngang HANOI.

2049

HIỆU ÍCH-KÝ.
Ở Hà-nội, Phố Hàng Giấy, số 66

Mở đã hơn hai mươi năm bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ Quốc-ngữ, các thứ chuyện ta và giấy, bút, mực.

Buôn ở bến Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

Hiệu có nhiều những thứ này :

1° Ngòi bút : *Militaire (răng cưa), Renommés (cánh tiên), Incomparable (vỏ song), Hộp bút 12 ngòi.*
2° Mực bột,
3° Quản bút : *1° Vệ-sinh (bên Pháp mới chế), 2° Ba đầu đẹp.*
4° Bút chì, *Marquise, Baignol,*
5° Sổ *Bà đầm,*
6° Bìa ngũ sắc *(25 và 30 cán),*
7° Giấy viết *làm ở bên Pháp, 3, 4, và 5 cân,*
8° Giấy vẽ *và sổ croquis,*
9° Tẩy *(dầu bò.)*
10° Chuyện quốc-ngữ.

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Binh-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 3$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. 3$00
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . 3$00
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 4$00
(Tiền cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài).

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

Bộ luật mới này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả.

BẢN TẠI BẢN-QUÁN

BỆNH BÁO-CHẾ

SẮP MỞ

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu viên

Thường thường tôi thấy nhiều người bệnh dùng dầu gan cá thu nước kêu uống vào mồm thấy hôi khó chịu, cho nên thường họ không chịu được mùi hôi ấy mà phải bỏ không dùng nữa. Vả đã bao nhiêu lời cổ động ở các báo trương ngợi ta đã từng đọc tới, cũng vẫn biết rằng cái sự lẫn-bộ về đường hóa-học đã tìm ra cách chế lại và lọc lấy những nguyên-chất của dầu gan

Do Võ Văn Thành (thuongthanh) Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường" (KSXQVĐ)

Những bệnh trên đã kể và các chứng sau nay như lỗ tượt máu ra là bởi tại máu sấu có trùng, mà thì thường có những lúc phải tới và lúc trở về giờ. Các chứng ấy có bởi vì máy sấu trùng ra đặc, cơ thiếu cân. Vậy muốn cho máu chảy lưu thông thì nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các tương-y thoán-thu điều công-nhận là mạnh là tốt. Dùng thuốc này thì chẳng bao lâu máu nổi cát và các bệnh ngoài da như ghẻ lở các nốt mẩn khác mà bệnh giang-mai phá ra cũng khỏi.

Thuốc này bán ở các hãng lục hợp to.

Lốc re giá — Mua dùng

HOTEL DES COLONIES

HANOI

Chỗ nhà số 82, phố hàng Trống, nay dọn một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở đấy cho biệt-thích hay ngồi chung ở đàng nhà cũ này cũng thế.

Người làm trong Hôtel hiện nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này:

Có rượu . . . 1$20

Không — . . . 0.90

3681

Ngà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街席行內 京東

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiều khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thứ, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trân châu, kê phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thật thứ rất quí, tối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Viễn-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, từ bình hàng sứ, vân vân.

Marque déposée

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giảm ba tay thợ khéo ở nơi Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chiếu các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

2032 PAO-VA

Bijoutier, n° 28, Rue des Paniers, Hanoi.

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Hiệu tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khí, có cả bàn ghế làm sẵn bán và có gạch tây tường. Hàng tốt, giá xin tính phải.

NAM THAI

Kính-cáo.

2021

SPORTSMEN!!

Vous trouverez les

RAQUETTES EXTRA SAIDA

BALLES TENNIS BUSSEY

et accessoires

Chez Société «QUẢNG-HƯNG-LONG»

N°79, Rue des Paniers, Hanoi

2014

CỬA HÀNG

GUIONEAUD FRÈRES

BORDEAUX — HANOI — HAIPHONG

RƯỢU VANG — HUILE MIL — ĐỒ HỘP THỰC PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mới ra ở xứ Bắc-kỳ từ năm 1890

Có bởi bổ cuộc cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng nhân dịp tết ANNAM bản hiệu có sang nhiều thứ rượu nước, nồng độ ra sao thật tốt, rượu vang vang thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quí, cũng Lex chocolat mới nhất làm bằng các thứ quả bán giá ha hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính ha rất nên bản hàng đến năm không bởi nên. Mà bản hiệu hoan nghênh các ngài đến bản hiệu bản hàng hóa có.

Xin các thân-hàng cứ mua, gửi đến bản hiệu sẽ nếm xem mới khỏi qua mồm thế!!!

30/2

敬 柏 珠 圍 心 疼 點 堂 春 寶

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm, sạch, mát, mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm ra phải lở sâu quăng sâu xương sài chẳng cam khoét, thịnh lình ăn tai, thối hôi. Các chứng lở ngứa ngoài da, bởi đâu khởi cả, lọ nhỏ giá 0$ 80, lọ nhỡ giá 0$ 50, lọ nhỏ giá 0$ 30, lọ nhỏ giá 0$ 15 mà buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thịu hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà bộ Hội-chợ Hanoi vừa rồi bản đương có thuốc lý rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bán chỉ các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các ngài đã ăn-chịu cả bản bộ như sau này: hiệu *Mọc-Sinh-Tự*, 136, phố hàng Bông, Sở bán bán lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hoa-Đường*, 83, hàng Bông, nhà in *Đông-tinh Ấn-quán*, 83, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 43, phố Hà Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viên* bán cao-lên ở hiệu *Vĩnh-Hợp-hành*, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* bán bảo chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chợ Đồng-Xuân, 13 hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường* tức là 12, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 1 phố Cửa Nhà thờ, hiệu *Gia-Long*, 18, phố Tiền-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 20, hàng Bè, hiệu *Quảng-Lợi* 22 và hiệu *Bắc Hợp*, 37, phố Chợ mới cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-Giang, hiệu *Phương Đình*, 100 Cầu giấy, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Bồ Đào, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 81, và hiệu *Hưng-Thường*, 53, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hoa-Hưng-Long*, 33, phố Khánh Hoà Nam-định, hiệu *Hoa-Bình-Đường*, 167 phố Khánh và hiệu *Quảng-Lợi-Lâu* 28, hàng Sang Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Tân thị Sơn Tây hay hiệu *Đức-sang* phố Việt lập Vĩnh Yên, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phố-yên, hiệu *Xuyên-Chi*, sở may to-tinh Văn-giang, hiệu *Sai-Chương*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi kể trên có bán bộ mà thuốc thấp xa người và cần thuốc vào dùng khẩn nữa, đến công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản-hiệu VĂN-XUÂN-ĐƯỜNG

65 bis, phố Tiền-an, Ninh Bắc-ninh (Tonkin)

Cẩn bạch

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng:

Hiện nay tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu Gió đã trông sang)

đã mở đầu tặng các quí-khách mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay:

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thượng thượng hạng

Hoặc 1 chai VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,500

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ đi CHỢ MIỄU

Ở ga YÊN-LÝ chạy hết 4 giờ rưỡi sáng xe chuyển ra liền thẳng cả bến-thủy và ở Vinh ra.

Ở CHỢ MIỄU chạy quay ra hết 1 giờ chiều đến ga Yên-lý xe chạy về Phủ-Quí và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ

Ở VINH đi thẳng đến Đồng-hà vừa kịp chuyến xe lên vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ ra hết 3 giờ sáng sau khi chuyến xe lên đến nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng: kể từ mồng năm tháng giêng tây này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quí và Phủ-Quí ra ga Yên-Lý. Ở Phủ-Quí có 3 phiên chợ Hễ buôn bán sầm mất lắm các qui-khách buôn bán ở đấy đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đồng-hà nên đi xe thơ thì được sẵn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên cố ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt qui khách đánh giấy thếp trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thếp sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Hiếu thì đánh giấy thếp ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare; — mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giấy thếp cho PHẠM-VĂN-PHI Đồng-hà gare.

2012

số 79

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mảnh lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân... một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-tử, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-ĐỖ-CỤC dịch thuật

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* đưa tiểu công-tử cho phu-nhân xem, phu-nhân lại khóc ỏa lên một tiếng. *Vệ vương-phi* và *Phi loan* quận-chúa đều giật mình tỉnh dậy, chạy lại hỏi han duyên-cớ rồi cùng nhau thương khóc.

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ẵm tiểu công-tử, *Phi-loan* quận-chúa đi nấu nước và hâm cháo. *Vệ vương-phi* lại ra bên ngoài thuật chuyện mười đời tiểu công-tử cho *Hùng-vương* nghe.

Hùng vương ngẫn người ra hồi lâu, rồi thở dài mà than rằng:

— Thương-xót thay cho một đứa hài-nhi vừa mới lọt lòng mẹ đã phải chịu những sự cực-khổ tại nơi ngục-thất. *Hùng-hiệu* này từ khi còn ở quê-nhà, vẫn có lòng trọng nghĩa khinh tài và cho cấp cho những người cùng khốn; sau lại vì tình bạn hữu mà không quản ta cửa bỏ nhà, đến khi làm quốc-thích được phong hầu, đến rằng phú-quí vinh-hoa, tưởng không hề dám xa xỉ hoặc là làm những sự làn bạo. Ai ngờ trời già độc-địa, lại khiến cho đứa hài-nhi đến nỗi phải chịu khổ-hình. Trời ơi! đem thân bách chiến làm một kẻ tội tù, ngày xưa chỉ biết tướng quân là quí là tôn, ngày nay mới được biết cái quyền-thế của mấy chú ngục-tốt vậy.

Vệ vương-phi nghe nói, cũng than-thở ngắn dài. Bên trong thì *Phi-loan* quận-chúa luôn-luôn những án-nêu buồn-bã, chỉ có nàng *Hạng ngọc-thanh* là vẫn vui-vẻ như không, vừa ẵm tiểu công-tử, lại vừa xua muỗi, suốt đêm không ngủ. Dẫn dần đứa hài-nhi đã sớm sơ. *Lương cầm-hà* phu-nhân đã gương đây đi lại được.

Bấy giờ *Lương-cầm-hà* phu-nhân ẵm lấy tiểu công-tử mà bảo nàng *Hạng-ngọc-thanh* rằng:

— Bây giờ *Vệ vương-phi* và *Phi-loan* quận chúa đều sang phòng ngoài cả, nàng hãy ngồi xuống đây mà nói chuyện cùng tôi. Nàng vì mẹ con tôi đến nỗi một hoa ấ-đột, biết bao giờ cho tôi trả được nghĩa nàng. Quan *Nguyễn* tướng-công ngài tử-tế quá, cứ ra sức lấy, thiết-tưởng ngậm vòng kết cỏ, cũng khó báo đền.

Lương-cầm-hà phu-nhân nói xong, lại thổn-thức khóc hoài. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* lấy lời ngọt-ngào mà khuyên giải rằng:

— Phu-nhân ơi! Phu nhân chớ nước nẫu mau phiền, cái thân nghìn vàng nên phải giữ-gìn cẩn-thận. Bởi vì tiểu công-tử mới sinh, cần ở sữa bú, nếu phu-nhân phiền-não mà mất sữa đi thì làm thế nào. Phu nhân nên phải giữ gìn cẩn thận, hoặc-giả triển đình ân-xá, mà được cùng nhau sum-họp một nhà thì hẩy giờ ngày xuân xuân hẩy còn dài vậy.

Lương-cầm-hà phu-nhân khóc mà đáp rằng:

— Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi! Nỗi thương-tâm của tôi, không thể nói cho nàng biết hết được. Nhà phu-quân tôi chẳng may gặp cái tai-nạn này, thân-phụ tôi phải đập đầu ở trước cửa cung mà chết, nếu không nhờ có *Nguyễn* tướng-công giáp đỡ thì thân-mẫu tôi khó lòng đã về được đến quê nhà. Từ khi thân-mẫu tôi về quê-nhà đến giờ, tôi chưa được tin tức hay đỡ thế nào, càng nghĩ càng thêm đau ruột. Phu-quân tôi đi sứ, xa-xôi muôn dặm, khiến cho mộng-hồn tôi luống những năm canh vò-vò, lại thêm nỗi vì cái sự bất hòa thuở xưa.

Nàng *Hạng-ngọc thanh* nói:

— Chẳng hay vì việc gì mà phu-nhân và quốc-cữu lại có sự bất-hòa?

Lương-cầm-hà phu-nhân khóc-lóc mà kể sự ghen-tuông năm trước cho nàng *Hạng-ngọc-thanh* nghe, và bảo rằng:

Bấy giờ thật lại tôi nông-nổi mà chưa xét rõ cái lòng của phu-quân tôi.

Nàng *Hạng-ngọc thanh* nói:

— Cớ như vậy thì phu-nhân nỗi giận là phải. Nàng *Hạng-hoa-tu* thật có một cái tội to. *Hàng quốc-cữu* đã đem nghìn vàng mà chuộc cho nàng thì nàng nên xả-thân xin làm nô-tỳ để hầu-hạ phu-nhân và quốc-cữu, có sao lại nghĩ-nhiều ở nhà *Tân học-sĩ*, hà chẳng đáng cười lắm ru! Hoặc-giả cái chí « Tòng lương » của nàng, vị-tất đã thực.

Lương-cầm-hà phu-nhân thở dài mà than rằng:

— Không phải lỗi tại nàng, chẳng qua chỉ tại tôi không minh. Vợ chồng lấy nhau trong 8 năm trời, cũng chẳng đặt sinh ra điều lia tiếng to. Việc ấy tôi cũng lấy làm hối-hận, vẫn định viết thư đến nhà *Tân học-sĩ*, bảo nàng cứ vững lòng chờ đợi, hoặc-giả triển-đình ân-xá, nàng được kết duyên cùng phu-quân tôi thì tôi đây cũng chuộc được một phần tội-lỗi vậy.

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* nghe nói, nét mặt tươi cười mà thưa rằng:

— Phu nhân ơi! Phu-nhân thật là bậc đại-hiền đại-đức, đã giữ lòng mà thương đến nàng *Hạng-hoa-tu*. Nhưng nghĩ vì *Hạng-hoa-tu* là phường ty-tiện, chỉ đáng hầu-hạ phu-nhân và tiểu công-tử, có đâu lại đem dự vào hàng trong trướng dưới màn. Phu-nhân ơi! Phu-nhân muốn viết thư bảo nàng, ai ngờ nàng tức là kẻ hèn-mọn nẩy. Phu nhân ơi! chính thực lòi ở nhà *Tân học-sĩ* mà tới đây.

Nói xong, liền quì xuống đất, vừa khóc vừa kể-lể thân-thế đầu đuôi cho *Lương-cầm-hà* phu-nhân nghe. *Lương-cầm-hà* phu-nhân nghe nói, vừa sợ vừa mừng, ngập-ngừng không biết nói sao cho được, một tay ẵm tiểu công-tử và một tay đỡ lấy nàng *Hạng-hoa-tu* mà rằng:

— Thế ra nàng vừa là *Hạng-hoa-tu* tỳ-nguyện đầu-giam đó! Trong bọn quần-thoa mà có được người tiết-nghĩa như nàng thì thôi thật! khiến cho tôi phải bỏ-thẹn. Thôi thôi! Nàng chớ gọi tôi là phu nhân, từ đây hai ta chỉ nên gọi nhau bằng chị em mà thôi.

Lương-cầm-hà phu-nhân đứng dậy, đặt tiểu công-tử xuống giường, rồi sụp lạy *Hạng-ngọc thanh* mà thưa rằng:

— Hiền-muội ơi! xin cho ta cái lòng tiết-nghĩa của hiền-muội. Nếu không nhờ có hiền-muội thì nào trông nom cho trong bấy nhiêu ngày thì tính-mệnh hai mẹ con tôi khó lòng đã còn đến bây giờ.

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* chẳng còn bỡ-vì nào nữa, vội-vàng đỡ dậy mà thưa rằng:

Vệ vương-phi và *Phi-loan* quận-chúa bước vào thấy vậy, cũng hỏi ngay là *Lương-cầm-hà* phu-nhân nói về chuyện nàng *Hạng-ngọc-thanh*. *Lương-cầm-hà* phu-nhân nói với *Vệ vương-phi* rằng:

— Hai mẹ con tôi chịu ơn nàng *Hạng-ngọc-thanh* đây to lắm, nhưng tôi lấy gì báo đáp cho được, xảy ngày nào ở trong ngục-thất này, xin lấy thân-tình mà gọi nhau bằng chị em.

(Còn nữa)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1782 MỖI SỐ: 0$03 NGÀY THỨ TƯ 28 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

ANNONCES

Décomptées à raison de 2 francs au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.